

solutistischer Zeit. (Quellen und Forschungen zur Geschichte Schleswig-Holsteins, Bd. 53, Karl Wachholtz Verlag, 1967). 187 s.

Eidersted, i det sydvestlige Slesvig, var et af de landskaber, som i enevældsperioden formåede at bevare et ret omfattende lokalt selvstyre.

Forfatteren har skildret bestræbelserne for at opretholde dette i kamp mod de uniformerede tendenser, der udgik fra regeringen i København. Han er gået systematisk til værks. Først skildres privilegierne i deres helhed, dernæst i enkeltheder, og de gennemgås kronologisk for hver enkelt gren. I bogens andet afsnit følges udviklingen af landskabsforfatningen. Bogen repræsenterer et meget grundigt og værdifuldt arbejde. Det er først og fremmest af lokalhistorisk interesse, men det illustrerer også den danske enevældes problematik fra en usædvanlig synsvinkel. I bedømmelsen af de dansk-tyske modsætninger viser forfatteren megen skønsomhed.

Troels Fink

Naturforskeren, apoteker på St. Croix Peder Eggert Benzon's efterladte dagbøger og breve (1816-1840) med indledning og noter ved Aage Schæffer. (Theriaca. Samlinger til farmaciens og medicinens historie XII, 1967). 380 s.

Skriftrækken *Theriaca*, som Dansk farmacihistorisk Selskab har udsendt siden 1956, rummer en række værdifulde bidrag til farmaciens og apotekervæsenets historie. Udgivelsesområdet rækker dog også til de nær tilknyttede naturfags historie og til kultur- og personalhistorien. Selskabets

nyeste publikation, apoteker P. E. Benzons breve og dagbøger, er et udmærket eksempel på, hvorledes næsten samtlige disse formål kan fornes.

Benzon, der var præstesøn fra Lolland, og farmaceut fra 1814, rejste i 1816 til St. Croix, hvor han blev bestyrer af en apotekerforretning, ejet af lægen P. E. W. Schlegel. I 1823 købte han apoteket, og tre år senere fik han et 10-årigt begrænset privilegium, som blev fornyet 1836, nu uden begrænsninger (disse havde bestået i lægernes fortsatte ret til at forsyne deres patienter med medicin). Benzon, hvis helbred blev stærkt medtaget af opholdet i Vestindien, døde i Danmark i 1848. I årene til 1821 førte han en ret detaljeret dagbog, der foruden indgående skildringer af botaniske ekspeditioner, også rummer en række værdifulde træk om den daglige tilværelse på øerne. Helt mesterlig i sin dramatiske udtryksform er beskrivelsen af den tremåneders sørejse derud. Til supplement og fortsættelse af dagbogen, der tilhører den farmaceutiske højskole, har udgiveren, apoteker Aage Schæffer, på Botanisk museum fundet en del breve fra Benzon, fortrinsvis til botanikerne J. W. Hornemann og J. Fr. Schouw. Af disse offentliggøres 46 samt et enkelt til stamhusbesidder N. Hofman-Bang. Brevene er knap så fængslende som dagbogen, men giver til gengæld i højere grad end denne et indtryk af praktisk botanisk videnskab og af det faglige miljø i såvel Vestindien som i hovedstaden. Bogen, der er illustreret, er forsynet med veloplysende noter og registre og med en oversigt over de planter, Benzon sendte hjem.

Finn H. Lauridsen